

Són innumbrables els conceptes que intenten abastar la difícil situació de les violències envers les dones presents en la nostra societat. No podem recollir-los tots però a continuació trobareu una sèrie de conceptes que poden ser útils per ajudar a analitzar-les, ja que la distinció terminològica permet identificar les expressions de violència per establir entre elles els vincles conceptuals necessaris.

Es parla de diferents tipus de violències verbals, aquelles en què s'empra el llenguatge oral per ofendre directament a la persona: cridar, insultar, amenaçar, criticar, burlar-se, ridiculitzar verbalment, posar en evidència, emprar noms despectiu, difamar, mentir per perjudicar a altres persones o atribuir falses mentides a altri per sortir-se amb la seva, fer callar imposant només la pròpia veu, desautoritzar allò que diu l'altra persona, manar-li que faci coses contra la seva voluntat o accions que poden perjudicar pel plaer de sotmetre i menysprear, desqualificar, infravalorar o rebutjar. Hi ha una violència verbal que no es manifesta directament davant la persona agredida, sinó que actua de forma indirecta (estendre rumors i crítiques, difamar, acusar, mentir davant d'un tercer...).

La violència verbal és molt comú entre alguns grups de gent jove, per la influència dels mitjans de comunicació en el que aquest tipus de comportaments són habituals. Alguns insults es fan servir amb normalitat, per exemple, insults al cos: a una noia que té problemes de visió, ... insults a la intel·ligència, insults sexuals, insults a la família, insults racistes, amenaces al cos, amenaces sexuals, menyspreu amb burles, menyspreu desvaloritzador, exclusió, rebuig a les persones, exclusió per omissió, violència gestual i grafitis degradants

Violències educatives són tot tipus de relacions violentes que es produeixen en l'entorn educatiu. Qui protagonitza o participa en accions violentes sent una fascinació per la violència, es sent legitimat per utilitzar-la a través de les tradicions culturals (masclisme, competitivitat extrema, menyspreu de la cultura femenina) i mitjans de comunicació i entorns familiars i d'amistats que la legitimen. Aquests actes violents han de tenir ressò o s'han de fer en grup sinó perden la seva finalitat, que és fer que els i les altres sàpiguen que el noi que la protagonitza és atrevit, fort, agosarat,... qualitats que es valoren en el grup. Els nois en són els protagonistes, ja que la violència "força", és un emblema tradicional de la masculinitat hegemònica, que continua present en la nostra cultura i es considera com un tret "natural" del fet de ser home; però també es troben algunes noies que poden protagonitzar baralles o altres actes violents, atès que en algunes noies es produeix un intent d'apropament a la masculinitat hegemònica, el model triomfador.

Alguns exemples són comportaments molestos, que pertorben el benestar o la tranquil·litat, sense ser clarament disruptives, les agressions lleus de caràcter lúdic o gairebé ritual ("collejas", salutacions amb petits cops de puny, palmades a l'esquena, llençar-se sobre l'altre de forma "amistosa"...), utilització de certs comentaris jocosos, connotats com a bromes o com "a jocs verbals," anomenar una companya amb un sobrenom i aconseguir que ella mateix/a s'anomeni així ... Aquests tipus de violència són tan generalitzades o tan assumides per la persona en qüestió que costa fer que la persona agredida se n'adoni que estan abusant o menyspreant-la.

L'agressivitat és una disposició que no necessàriament es manifesta en un acte. També pot entendre's com un estat afectiu i emocional, de tensió, que no inevitablement culmina en acció violenta. L'agressivitat pot ser una reacció davant una situació, però no sempre s'externalitza. Està molt relacionada amb la incapacitat per gestionar afectes i emocions negatives, que generen insatisfacció o malestar personal, com les produïdes per la ira, la còlera, la ràbia, les sensacions de perill, etc. Tots els estudis indiquen que és una característica de la masculinitat hegemònica, que en alguns casos s'arriba a qualificar d'analfabetisme emocional. Les agressions poden definir-se com accions adreçades a causar un dany sobre alguna cosa o sobre algú. Impliquen un pas a l'acció, una actualització de les tendències agressives en comportaments adreçats contra entorns, objectes, animals, persones... amb la intencionalitat de fer mal. Si la destinatària de l'acció és una persona, aquesta s'objectualitza, és a dir, qui agredeix la deshumanitza, convertint-la en objecte de la seva ira. L'actuació violenta comporta, a més a més, l'exercici d'una força impetuosa, d'un impuls més destructiu, més desenfrenat.

Es pot entendre que una relació entre dues o varies persones és abusiva quan s'exerceix algun tipus d'abús (violència verbal, psicològica o física) amb una certa freqüència. La persona que abusa cosifica l'altra persona, la considera com quelcom sense valor i la menysprea. És, segurament, la forma més insidiosa de violència. Una relació abusiva no és una relació entre iguals, ja que una de les persones s'aprofita de l'altra, aquesta última ho acaba trobant normal, la seva autoestima se'n va ressentint. La persona que abusa va adquirint entre certes persones del seu entorn un halo de poder, de lideratge. A la persona que rep l'abús, és a dir, les dones maltractades, li resulta molt difícil adonar-se del que està passant.

Violències físiques són aquelles accions en què s'utilitza l'ús de la força física per aconseguir una finalitat: fer prevaler el propi criteri, la pròpia voluntat o desig sometent els altres; conquerir o mantenir el poder; desposseir algú de la seva dignitat o de les seves pertinences; humiliar, fer patir; alliberar la pròpia ràbia... Són accions de violència física els cops, bufetades, empentes, estirades de cabell, estrebades, pessics, esgarrapades, mossegades....

Violència psicològica és una violència insidiosa, que pot manifestar-se de forma subtil, amb un doble missatge (entre allò que es diu i allò que es pretén que s'entengui), sense que sovint s'hi transmeti la intenció ni la finalitat, però que s'adreça a minar la confiança, la seguretat o l'autoestima de les dones. S'aprofita del coneixement de l'altra persona, dels seus punts febles, o de les seves preocupacions, desigs, angoixes, per fer trontollar o desestabilitzar més encara el seu equilibri personal. Crea confusió en les dones, fent-les sentir responsables i culpables d'allò que passa, i arriba a fer-les pensar que el seu comportament, percepcions, pensaments són inadequats. A través de la violència psicològica es pot fer creure a l'altra persona que no val, no pot, no sap... sense explicitar-ho directament, jugant amb el significat ocult dels missatges. Es troben conductes de violència psicològica directes, però també conductes de desatenció, amenaces més o menys latents, desqualificació del judici i de l'estat mental... La

violència psicològica inclou la manipulació dels afectes, emocions i sentiments. Es fa creure i sentir allò que es pretén com a forma d'expressió de poder. La violència psicològica és la més difícil de veure i està molt relacionada amb una alta freqüència de violència verbal i amb la relació d'abús. Deixa la víctima amb un nivell d'autoestima molt baix.

La Universitat, com les altres institucions educatives, tendeix a ignorar i minimitzar el punt de vista, la cultura i les experiències de les dones. La violència simbòlica exercida pels homes envers les dones es legitima a través de la ideologia subjacent a les relacions jeràrquiques entre els sexes i els seus estereotips. La violència simbòlica té una doble funció: convèncer cada persona de la legitimitat de la pressió que s'exerceix sobre ella i convèncer al mateix temps a la resta de persones integrants del sistema de la legitimitat de fer ús de les altres formes de violència envers les dones. Així, la violència simbòlica esdevé el marc en el qual s'enquadren les altres formes de violència i el que les fa possible, ja que la societat les considera justificades. Un sistema social de desigualtats, on les asimetries estan racionalitzades mitjançant la violència simbòlica, permet que les especificitats de gènere, d'edat o ètnico-culturals siguin utilitzades com àmbits en què s'exerceix la violència física. En conseqüència, desmuntant aquests prejudicis ancorats en la violència simbòlica es deslegitimen i eradiquen les pràctiques concretes en les quals es materialitza.

Actualment, tot i que alguns grups intenten canviar el discurs sobre la masculinitat i la feminitat hegemòniques, els models de relació entre les i els adolescents no han canviat i es manté una forta adscripció als estereotips tradicionals. Cal tenir en compte que els models poden experimentar mutacions en les formes de sexisme i violència simbòlica que semblen més tolerables i benèvols. Malgrat l'acceptació o invisibilitat de la violència simbòlica, aquesta repercuteix i causa limitacions i contradiccions en el desenvolupament subjectiu que s'expressa en malestars corporals, psíquics e interpersonals. Així, la negació de les emocions característica dels homes limita la seva capacitat per a mediatitzar la pròpia experiència emocional a través de la paraula i, per tant, usen el cos o la imposició com a mecanismes per a elaborar respostes davant dels conflictes o sentiments de por o inseguretat. La violència simbòlica subjacent als mandats de gènere es manifesta, en els nois, en actituds violentes en els relacions de parella on les noies adopten posicions de passivitat i subordinació.

Documents

- [Document 3](#)

Parlen les dones

- [Document 4](#)